

Halla ide u rat Island,2018.,101'

Redatelj: Benedikt Erlingssona

Nagrade: LUX 2018 - nagrada Parlamenta EU i nagrada publike ZFF 2018.

Antička tragedija u eko-interpretaciji Erlingssona, kako do EU poticaja, s pokojim imigrantom i konzultantom u međučinu

Kako je Benedikt Erlingsson do 2013. i višestruko nagrađivanog prvijenca "O konjima i ljudima" bio isključivo kazališni redatelj, a kako se i antička tragedija, svojedobno primarno bavila najvažnijim pitanjima opstanka, izazov bi bio u tom svjetlu pogledati ovaj film.

1. Čin

Kamera širokim kadrovima prostranih i divljih islandskih vriština definira mjesto radnje. Enormna, lijepa pozornica-Scena, nije osobito bogata florom, ali zato je dojmliiva snagom, koja u Halli pronalazi ljudski izričaj. Visoke antičke standarde usklađenosti duha i tijela je i više nego zadovoljila Halldora Geirharrsdottir. Ubrzano uslijedi ona faza u antičkoj drami, kada se vođa zbora-korifej, a što Halla jest u "običnom" životu, odvaja od antičkog zbora i preobražava u novi lik. Ili ovdje, preciznije, započinje samotnu borbu sa zlim bogovima nečiste industrije, koji ugrožavaju njeno idealno stanište. Antička drama, istina, ne poznaje žene, ali to je domišljata i dobrodošla "licentia poetica", duhovitog redatelja. Osim prljave industrije, na suprotnoj strani je i tim ulizica i ignoranata, sebi tepajućih konzultanata, ne manje pogibeljnih za čistoću. Duše i uma. Rješenja, protiv nepoznanice u vidu neuhvatljive Halle, pronalaze u snazi ad hoc formirane kružne formacije na terenu, i naravno prigodnim "brain stormingom", koji duhovito bude osujećen pravom vremenskom nepogodom. A tako im i treba, jer su to sami skrivili dubokim neznanjem i gramzivošću. Ili obratno.

2. Čin

Halla, uspješno sabotira industriju, lukom i strijelom. Spašava se, iz naizgled, bezizlazne situacije skrivajući se u strmom zemljanom naboru. Ovu bi strminu, poduzetniji neimari već odavno potaracali u zonama, manje neprijateljski nastrojenih, zagovornika prirode. No, to nije jedini signal da se radnja ne događa u Hrvatskoj. Smrad, ekološki prihvatljivog, pilećeg gnojiva skriva eksploziv, ali ekoaktivisticu, od sigurne pogibelji spašava, neprihvatljivo, nezbrinuta životinjska lešina jarca. Žrtveni jarac je mali kompromis s antičkim tragosom, pa umjesto prinošenja Dioniziju, postaje uspješna krinka, kojom Halla privremeno zavara progonitelje. U znak zahvalnosti neimenovanom vlasniku, kamera ne snima detalje lešine, pa tako ni ušnu markicu. Životinja ostaje ubrojiva u kvoti poticaja EU, a tragedija se nastavlja nesmanjenom dinamikom.

Sheep friendly kamera, diskretno iz ptičje perspektive, ne uznemirujući ih, snima ovce, koje vrludaju, na slobodnoj ispaši, prekrasnim krajolikom. Nenadzirana ovčja sloboda, opravdano nervira pilote, opstruirajući helikoptersku potjeru. Ali, vlasnicima donosi značajne bodove u "zelenim plaćanjima" EU. No, tko bi svima ugodio? Za to vrijeme, dronovi, još uvijek u zakonski sivoj zoni na puno razina, se spotaknu na bezazlenog turista (Juan Camillo Roman Estrada). Ili možda, imigranta mračnih namjera? Ipak je tamnopus. K tomu Kolumbijac. Bolje da je preventivno u zatvoru.

3. Čin

Kroz daljnji zaplet, ista glumica, baš kao i u antičkoj drami, preobražava se u novi lik, karakterno suprotnu sestru. Iako je sestra zabavljena jogom i naoko posve društveno ili ekološki neosvještена, ima važnu ulogu u finalnom spašavanju Halle. Kao, što je u odlučnom trenutku spašava i netom upoznati, alijenirani rođak. Na svoj način pridonosi ekologiji i pomaže Halli, prestrašeni, ali savjesni, insider. **Dakle, svi se na svoj način, mogu uključiti u "ekološku praksu korisnu za klimu i okoliš". Za početak, pometanjem ispred vlastitog praga.**

Kamera, povremeno, skreće pozornost na antički zbor prekrasnih djeva, koje pjevajući opisuju i najavljuju radnju i zaokrete. Komentiraju. To je uostalom jedini posao antičkog zbora u antičkoj drami. Pa tako i ovdje. Svoj posao, nažalost, nije odradio prevoditelj, pa je naracija uspješna, koliko je gledatelj intuitivan ili zna ukrajinski. Sveprisutan i dobar band, koji drži ritam i osmijeh gledatelja, pomaže da se ne zadržavamo na ovom propustu.

Epilog:

Prošavši kroz katarzu ratnih ozljeda i poraza, Halla, pobuđujući "sympathiu" gledatelja, konačno ide po usvojenu djevojčicu iz, ne slučajno, černobilske Ukrajine. I dok autobus, alias Noina arka sa izabranima, koji ih je trebao dovesti u bolju budućnost, ponire u duboku vodu, Halla čvrsto stišće ruku svoje Nike, antičke boginje ratne pobjede.

Aristotel je smatrao tragediju najvrednijom vrstom. jer govori o onome što se moglo dogoditi (Halla se suočava sa potencijalno tragičnim posljedicama svojeg djelovanja, prisluškujući kroz otvorene prozore sumještana) Da li ova drama ukazuje na slabosti čovjeka proizašle iz neznanja, budi li oprez i uči li nas suzdržanosti u djelovanju? Pobuđuje li "samilosno zajedništvo" – sympathiu?